

Lestrarstefna Stóru- Vogaskóla

Lestur – sameiginlegt verkefni heimilis og skóla

Lestur er grunnfærni sem allir þurfa að tileinka sér til þess að geta nýtt upplýsingar, aflað nýrrar þekkingar og notið þeirrar gleði að lesa sér til ánægju.

Yfirleitt gengur nemendum vel að tileinka sér lestur og flestir foreldrar eru vel færir um að styðja barnið við lestrarnámið.

Það er stefna Stóru–Vogaskóla að allir nemendur nái að lesa sér til gagns og gamans sem fyrst á lestrarferlinum. Til þess að svo megi verða þurfa allir kennarar skólans ásamt foreldrum að stilla saman strengi sína.

Í lestrarkennslunni er áhersla lögð á tæknilestur og þjálfunarlestur.

Tæknilestur fer fram í skólanum undir leiðsögn kennara. Í tæknilestri er unnið með lestrartækni og lestrarlag nemenda.

Þjálfunarlestur er hægt að nálgast á ólíkan hátt en með honum er áhersla lögð á að þjálfna nemendur í að lesa upphátt og í hljóði sér til gagns og gamans.

Heimalestur er þjálfunarlestur, þar fer fram dagleg þjálfun í lestri þar sem nemandi les hæfilega þungan texta upphátt fyrir foreldra sína í a.m.k. 15 mínútur á dag. Foreldri fylgist með að rétt sé lesið, hvetur barnið, hrósar og kvittar fyrir lesturinn. Hér er fyrst og fremst verið að æfa það að lesa upphátt án hnökra.

Yndislestur er þjálfunarlestur þar sem nemandi les daglega í hljóði heima og í skólanum.

Nemandi velur bók í samráði við kennara/foreldra og les sér til ánægju. Yndislestri er ætlað að auka orðaforða nemenda og víkka sjóndeildarhring þeirra. Á meðan nemandi hefur ekki náð tökum á lestri er mikilvægt að foreldrar lesi daglega fyrir hann, ræði efni og útskýri torskilin orð.

Faglestur – Allir nemendur þurfa að geta lesið fyrirmæli og námsbækur sér til gagns og skilnings. Það er hluti af lesskilningi að lesa fyrirmæli og þarf að æfa þennan þátt sérstaklega í tímum hjá öllum kennurum. Nemendur sem eiga í lestrarvanda þurfa að reiða sig á hljóðbækur og aðstoð foreldra.

Upplýsingalæsi – Þjálfun í að lesa töflur, gröf og skrár. Auglýsingar og annað efni sem ætlað er að hafa áhrif á okkur sem neytendur.

Upplestur – t.d. samverur, upplestrarkeppnir, félagalestur, **lestur í nestistíma**. Í upplestri er áhersla lögð á að nemendur lesi hátt og snjallt fyrir hver annan.

Lestraraðferðir og áherslur

Í upphafi lestrarkennslunnar er **hljóðaaðferðin** lögð til grundvallar. Unnið er með umskráningu (hljóðkerfisvitund), lesfimi, orðaforða og lesskilning. Í hverjum árgangi er unnið út frá getu og þörfum hvers barns.

Pals - pör að læra saman: lestrarþjálfunaraðferð sem notuð er frá og með 2. bekk. Nemendur fara á 2x6 vikna eða 2x4vikna (fer eftir fjölda skipta á viku) námskeið á vetri undir stjórn umsjónarkennara. Kennarar vinna með forspá og endursögn frá og með 3. bekk.

Yndislestur: Nemendur og **kennarar** lesa einstaklingslega í bókasafnsbókum eða öðrum valbókum í 10-15 mínútur í senn í upphafi skóladags hjá umsjónarkennara a.m.k. 3var sinnum í

viku í öllum árgöngum. Barn sem sér samnemendur, kennara og foreldra skemmta sér yfir bók, fær þau skilaboð að bækur séu skemmtilegar.

Upplestur: Nemendur fá tækifæri til að lesa eigin texta upphátt fyrir félagana. Þau hlusta á lestur framhaldssögu og vandaðan upplestur af diskum eða hljóðskrá.

Orð af orði: er hluti af lestrarstefnu skólans. Með þessari nálgun er leitast við að styrkja orðaforða og málskilning nemenda, þjálfa sundurgreiningu orða, vinna með texta og afla upplýsinga úr textum.

Orðaforði og málskilningur: Texti sem nemendum er ókunnugur er lesinn og orð og orðtök skýrð. Í tengslum við þessa vinnu má einnig þjálfa ritun nýrra orða.

Upplýsingalæsi: Gröf, töflur, dagskrár, auglýsingar, ferðaáætlanir o.s.frv.

Lestrarpróf: Hraðpróf eru lögð fyrir frá og með 1. bekk. Talin eru orð á mínútu. Skólinn notar matstækið Lesferill sem gefið er út af Menntamálastofnun. Lesferli er ætlað að meta grunnþætti læsis s.s. lesfimi, lesskilning, ritun, orðaforða og málskilning. Lestrarprófin sem nýtt eru við lestrarprófun í skólanum eru stöðluð lesfimiþróf, nefnuhraðpróf ásamt orðaforða- og orðleysuprófi.

Lestur og ritun: Tengsl lesturs og ritunar eru óumdeilanleg. Á yngsta stigi er notast við aðferðina u.þ.b. 4 orð á dag lesin (af foreldri/forráðamanni) og rituð heima í þar til gerða bók.

Flokkun lestrarefnis: Til hægðarauka fyrir kennara er námsefni flokkað miðað við námsár nemenda. Einnig eru sett fram lestrarviðmið hvers árgangs ásamt skimunum og úrræðum ef lestrarviðmið nást ekki og/eða nemandi nær meiri færni en lestrarviðmið gera ráð fyrir.

Framsögn/lestrarlag: Unnið jöfnum höndum yfir allt skólaárið. Notast við viðmið um lestrarlag frá Menntamálastofnun-skólagátt.

Tímasetning lestrarprófa og skimana, ásamt lestrarviðmiðum

1. námsár

Lestrarbækur	Flokkur skv. MMS	Grunnbækur	Annað læsi
Bókasafnsbækur í samráði við bókasafnsfræðing.	1.fl. Listin að lesa og skrifa ásamt viðbættum bókum í lestrarflokka.	<ul style="list-style-type: none"> Lestrarlandið Við lesum A (til upprifjunar) 	<ul style="list-style-type: none"> Verkefni skv. handbók <u>Leið til læsis</u>. Í tengslum við niðurstöður Lesferils.

Kannanir og skimanir

Fyrirlögn	Könnun	Skimun
ágúst/sept.	Stafakönnun, bókstafir, hljóð og tenging. Lesfimiþróf	Hljóðgreining Lesfimi, sjónrænn orðaforði, orðleysur og nefnuhraði.
október		Læsissskimun – Lesferill
janúar	Lesfimiþróf	Lesfimi, sjónrænn orðaforði, orðleysur og nefnuhraði.
maí	Lesfimiþróf	Lesfimi, sjónrænn orðaforði, orðleysur og nefnuhraði.

Viðmið í lestri

1. bekkur	Hversu oft lesið heima	Orð á mínútu í aldursvarandi texta
haust	3x	
Janúar	3x	23
vor	3x	53

2. námsár

Lestrarbækur	Flokkur skv. MMS	Grunnbækur	Annað læsi
Bókasafnsbækur valdar í samvinnu við bókasafnsfræðing.	1-4. fl. o.s.fr. Ásamt viðbættum bókum í lestrarflokka.	<ul style="list-style-type: none"> Alli Nalli (Við lesum B) Bras og þras á Bunulæk + vinnubækur 	<ul style="list-style-type: none"> Stundaskrár Matseðlar

Kannanir og skimanir

Fyrirlögn	Könnun	Skimun
ágúst/sept.	Lesfimiþróf	Lesfimi, sjónrænn orðaforði, orðleysur og nefnuhraði.
janúar	Lesfimiþróf	Lesfimi, sjónrænn orðaforði, orðleysur og nefnuhraði.
maí	Lesfimiþróf	Lesfimi, sjónrænn orðaforði, orðleysur og nefnuhraði.

Viðmið í lestri

2. bekkur	Hversu oft lesið heima	Orð á mínútu í aldursvarandi texta
haust	3x	51
Janúar	2x	72
vor	2x	89

3. námsár

Lestarbækur	Flokkur skv. MMS	Grunnbækur	Annað læsi
Bókasafnsbækur valdar í samráði við bókasafnsfræðing.	1, 2, 3, 4, 5, o.s.frv. Ásamt viðbættum bókum í lestrarflokka og á bókasafni.	<ul style="list-style-type: none"> • Labbi pabbakútur • Einn í óbyggðum • (Lesum saman) • Iðnir krakkar • Ævintýri í Ingólfsfjalli 	<ul style="list-style-type: none"> • Orðaforði • Lesskilningur • Æfingatöflur • Áætlanferðir • Lestrarkassinn

Kannanir og skimanir

Fyrirlögn	Könnun	Skimun
ágúst/sept.	Lesfimiþróf	Lesfimi, sjónrænn orðaforði, orðleysur og nefnuhraði.
október	Lesskilningur	Orðarún 1
janúar	Lesfimiþróf	Logos Lesfimi, sjónrænn orðaforði, orðleysur og nefnuhraði.
mars		Orðarún 2
maí	Lesfimiþróf	Lesfimi, sjónrænn orðaforði, orðleysur og nefnuhraði.

Viðmið í lestri

3. bekkur	Hversu oft lesið heima	Orð á mínútu í aldursvarandi texta
haust	2x	71
Janúar	1x	92
vor	1x	107

4. námsár

Lestrarbækur	Flokkur skv. MMS	Grunnbækur	Annað læsi
Bókasafnsbækur valdar í samráði við bókasafnsfræðing og eftir áhugasviði nemenda.	Allir flokkar og bókasafnsbækur.	<ul style="list-style-type: none"> • (Lesum meira saman) • Kóngar í ríki sínu • Danski draugurinn • Hundakúnstir 	<ul style="list-style-type: none"> • Litla upplestrarkeppnin • Orðaforði • Lesskilningur • Súlurit • Lestrarkassinn • Forspá

Kannanir og skimanir

Fyrirlögn	Könnun	Skimun
ágúst/sept.	Lesfimiþróf	Lesfimi, sjónrænn orðaforði, orðleysur og nefnuhraði.
október	Lesskilningur	Orðarún 1
janúar	Lesfimiþróf	Lesfimi, sjónrænn orðaforði, orðleysur og nefnuhraði.
mars		Orðarún 2
maí	Lesfimiþróf	Lesfimi, sjónrænn orðaforði, orðleysur og nefnuhraði.

Viðmið í lestri

4. bekkur	Hversu oft lesið heima	Orð á mínútu í aldursvarandi texta
haust	1-2x	94
Janúar	1x	112
vor	1x	123

5. námsár

Lestrarbækur	Flokkur skv. MMS	Grunnbækur	Annað læsi
Bókasafnsbækur valdar í samráði við bókasafnsfræðing og eftir áhugasviði nemenda.	Allir flokkar og bókasafnsbækur.	<ul style="list-style-type: none"> • Litlu landnemarnir • Leitin að haferninum • Sprelligosar • Benjamín dúfa • Orðspor 1 	<ul style="list-style-type: none"> • Orðaforði • Lesskilningur • Lestrarkassinn • Forspá

Kannanir og skimanir

Fyrirlögn	Könnun	Skimun
ágúst/sept.	Lesfimiþróf	Lesfimi, sjónrænn orðaforði, orðleysur og nefnuhraði.
október	Lesskilningur	Orðarún 1
janúar	Lesfimiþróf	Lesfimi, sjónrænn orðaforði, orðleysur og nefnuhraði.
mars		Orðarún 2
maí	Lesfimiþróf	Lesfimi, sjónrænn orðaforði, orðleysur og nefnuhraði.

***Viðmið í lestri**

5. bekkur	Hversu oft lesið heima	Orð á mínútu í aldursvarandi texta
haust	1x	110
Janúar	1x	127
vor	1x	139

*Ef nemandi er undir viðmiði les hann oftari og nýtir sér hjóðbækur.

6. námsár

Lestrarbækur	Bækur	Grunnbækur	Annað læsi
Bókasafnsbækur valdar í samráði við bókasafnsfræðing og eftir áhugasviði nemenda.	Bókasafnsbækur	<ul style="list-style-type: none"> •Ævintýri Munchausen •Vélmennið í grasinu •Orðspor 2 	<ul style="list-style-type: none"> •Orðaforði •Lesskilningur •Lestrarkassinn •Framsögn •Hraðlestrarnámskeið 8 vikur

Kannanir og skimanir

Fyrirlögn	Könnun	Skimun
ágúst/sept.	Lesfimiþróf	Lesfimi, sjónrænn orðaforði, orðleysur og nefnuhraði.
október		Orðarún 1 - Logos
janúar	Lesfimiþróf	Lesfimi, sjónrænn orðaforði, orðleysur og nefnuhraði.
mars		Orðarún 2
maí	Lesfimiþróf	Lesfimi, sjónrænn orðaforði, orðleysur og nefnuhraði

***Viðmið í lestri**

6. bekkur	Hversu oft lesið heima	Orð á mínútu í aldursvarandi texta
haust	1x	127
Janúar	1x	140
vor	1x	150

*Ef nemandi er undir viðmiði les hann oftari og nýtir sér hljóðbækur.

7. námsár

Lestrarbækur	Bækur	Grunnbækur	Annað læsi
Bókasafnsbækur valdar í samráði við bókasafnsfræðing og eftir áhugasviði nemenda.	Bókasafnsbækur	<ul style="list-style-type: none"> • Vertu ósýnilegur • Gúlliver • Róbinson Krúsó • Orðspor 3 	<ul style="list-style-type: none"> • Ljóð • Orðaforði • Lesskilningur • Stóra upplestrarkeppnin • Hraðlestrarnámskeið 8 vikur

Kannanir og skimanir

Fyrirlögn	Könnun	Skimun
ágúst/sept.	Lesfimiþróf	Lesfimi, sjónrænn orðaforði, orðleysur og nefnuhraði.
október		Orðarún 1
janúar	Lesfimiþróf	Lesfimi, sjónrænn orðaforði, orðleysur og nefnuhraði.
mars		Orðarún 2
maí	Lesfimiþróf	Lesfimi, sjónrænn orðaforði, orðleysur og nefnuhraði.

***Viðmið í lestri**

7. bekkur	Hversu oft lesið heima	Orð á mínútu í aldursvarandi texta
haust	1x	128
Janúar	1x	136
vor	1x	150

*Ef nemandi er undir viðmiði les hann oftar og nýtir sér hljóðbækur.

8. námsár

Lestarbækur	Bækur	Grunnbækur	Annað læsi
Bókasafnsbækur valdar í samráði við kennara og bókasafnsfræðing og áhugasviði nemenda.	Bókasafnsbækur og smábækur MMS.	<ul style="list-style-type: none"> • Gegnum holt og hæðir • Laxdæla • Tungutak 1 - lestextar • Er ekki allt í lagi með þig? 	<ul style="list-style-type: none"> • Ljóð • Orðaforði • Lesskilningur • Hraðlestrarnámskeið 8 vikur

Kannanir og skimanir

Fyrirlögn	Könnun	Skimun
ágúst/sept.	Lesfimiþróf	Lesfimi, sjónrænn orðaforði, orðleysur og nefnuhraði.
október		Orðarún 1
janúar	Lesfimiþróf	Lesfimi, sjónrænn orðaforði, orðleysur og nefnuhraði.
mars		Orðarún 2, Logos
maí	Lesfimiþróf	Lesfimi, sjónrænn orðaforði, orðleysur og nefnuhraði.

***Viðmið í lestri**

8. bekkur	Hversu oft lesið heima	Orð á mínútu í aldursvarandi texta
haust	1x	133
Janúar	1x	146
vor	1x	151

*Ef nemandi er undir viðmiði les hann oftari og nýtir sér hjóðbækur.

9. námsár

Lestrarbækur	Bækur	Grunnbækur	Annað læsi
Bókasafnsbækur valdar í samráði við kennara og bókasafnsfræðing og áhugasviði nemenda.	Bókasafnsbækur og smábækur MMS.	<ul style="list-style-type: none"> • Með fjaðra bliki • Hrafnelssaga • Tungutak 2 – lestextar • (Vantar stóra bók, ath. Inga Þóru) 	<ul style="list-style-type: none"> • Ljóð • Orðaforði • Lesskilningur • Hraðlestrarnámskeið 8 vikur

Kannanir og skimanir

Fyrirlögn	Könnun	Skimun/Próf
ágúst/sept.	Lesfimiþróf	Lesfimi, sjónrænn orðaforði, orðleysur og nefnuhraði.
október	Lesskilningsþróf	Lesskilningur – Skólavefurinn/Bleikabókin
janúar	Lesfimiþróf	Lesfimi, sjónrænn orðaforði, orðleysur og nefnuhraði.
mars	Lesskilningsþróf	Lesskilningur – Skólavefurinn/Bleikabókin Samræmt könnunarþróf
maí	Lesfimiþróf	Lesfimi, sjónrænn orðaforði, orðleysur og nefnuhraði.

***Viðmið í lestri**

9. bekkur	Hversu oft lesið heima	Orð á mínútu í aldursvarandi texta
haust	1x	135
janúar	1x	150
vor	1x	155

*Ef nemandi er undir viðmiði les hann oftari og nýtir sér hljóðbækur.

10. námsár

Lestrabækur	Bækur	Grunnbækur	Annað læsi
Bókasafnsbækur valdar í samráði við kennara bókasafnsfræðing og áhugasviði nemenda.	Bókasafnsbækur og smábækur MMS.	<ul style="list-style-type: none"> • Grettissaga • Tungutak 3 - lestextar • Englar alheimsins • Djöflaeyjan 	<ul style="list-style-type: none"> • Ljóð • Orðaforði • Lesskilningur • Hraðlestrarnámskeið 8 vikur

Kannanir og skimanir

Fyrirlögn	Könnun	Skimun/Próf
ágúst/sept.	Lesfimiþróf	Lesfimi, sjónrænn orðaforði, orðleysur og nefnuhraði. Samræmt könnunarþróf
janúar	Lesfimiþróf	Lesfimi, sjónrænn orðaforði, orðleysur og nefnuhraði.
mars	Lesskilningsþróf	Lesskilningur – Skólavefurinn/Bleikabókin
maí	Lesfimiþróf	Lesfimi, sjónrænn orðaforði, orðleysur og nefnuhraði.

***Viðmið í lestri**

10. bekkur	Hversu oft lesið heima	Orð á mínútu í aldursvarandi texta
haust	1x	150
janúar	1x	155
vor	1x	160

*Ef nemandi er undir viðmiði les hann oftari og nýtir sér hjóðbækur.

Hvað ef nemandi nær ekki lestrarviðmiði?

Það er stefna Stóru-Vogaskóla að grípa til snemmtækra íhlutunar hjá nemendum sem samkvæmt skimunum „Leið til læsis“, lenda í áhættuhópi 1, 2 eða 3. Gert er ráð fyrir að 12% árgangs lendi í áhættuhópnum. Reynslan sýnir nánast algjöra fylgni á milli þeirra barna sem greinast í áhættuhópum og þeirra sem ekki ná lestrarviðmiðum í upphafi skólagöngu.

1. bekkur – Í upphafsskimun Lesferils er könnuð stafapekking, hljóðkerfisvitund og málskilningsþættir. Bekkjarkennari fær niðurstöðurnar í hendur og vinnur út frá þeim með bekkinn í ólíkum hópum. Kannað er hvort þau börn sem þurfa talkennslu njóta hennar. Þau börn sem mælast í áhættuhóp 1 - 3 eru skoðuð sérstaklega og fá sérkennslu frá og með áramótum og fyrir ef brýn þörf er á.

2. bekkur – Þeir nemendur sem mælast undir viðmiðum Lesferils fá aukna lestrarþjálfun og vinnu með hljóðkerfisvitund o.fl. hjá sérkennurum. Áhersla á samvinnu við heimili og umsjónarkennara.

3-10. bekkur – Viðbótarþjálfun hjá sérkennurum hjá þeim nemendum sem ekki ná viðmiðum í lestri. Áhersla á samvinnu við heimilin og umsjónarkennara.

Allir nemendur í 3. bekk fara í logos-lesskimun seinni hluta skólaársins og nánari logos greiningu ef þörf krefur. Mikilvægt er að nemendur í lestrarvanda læri að nýta sér hljóðbækur og allt tiltækt hjálparefni.

Nemendur í lestrarvanda þurfa meiri og markvissari lestrarþjálfun en aðrir. Nemandi sem er greindur með dyslexíu er **ekki** undanþeginn lestri. Hins vegar á hann rétt á að nýta sér hljóðbækur. **Mikilvægt er að foreldrar þessara nemenda styðji á öflugan hátt við börnin með því að lesa fyrir þau texta og ræða við þau um inntak efnis.**

Samvinna grunnskóla og leikskóla

Í nokkur ár hefur það tíðkast að skólahópur leikskólans heimsæki Stóru-Vogaskóla, skoði skólahúsnæðið og sitji tíma hjá 1. bekk í einn dag. Mikilvægt er að tryggja samstarf með fundum lestrarkennara og leikskólakennara. Að hóparnir ræði saman um starfshætti og vinnubrögð og hvernig þessar tvær stofnanir geta samhæft sig til að koma betur til móts við þarfir nemenda.